

مرکز نوآوری های آموزشی مرآت

باد بگیریم چگونه باد بگیریم

عنوان و نام پدیدآور: بسته مدیریت کلاسی، کتاب معلم انگلیسی ۲ - فهیم‌نیا، فرزین.

مشخصات نشر: تهران: مرآت دانش، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۱۷۶ ص: مصور، جدول، نمودار.

شابک: 978-600-125-520-5

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.

موضوع: انگلیسی - - آزمون‌ها و تمرین‌ها (متوسطه)

موضوع: انگلیسی - - راهنمای آموزشی (متوسطه)

رده‌بندی کنگره: LB۳۰۶۰/۲۶/ف۸۵۶۴/۵۳ ۱۳۹۱

رده‌بندی دیویی: ۳۷۳/۳۳۸-۷۶

شماره‌ی کتابشناسی ملی: ۲۸۹۸۵۳۸

بسته مدیریت کلاسی / کتاب معلم انگلیسی ۲

مؤلف: فرزین فهیم‌نیا

دستیاران علمی: مطهره اربابی و حسن افشاری‌پور

بازنگر علمی: محمدرضا صفایی صادق

ناشر: مرآت دانش

طراح جلد: آیدا مراقبتی

تایپ و صفحه‌آرایی: اعظم حق‌جو

برنامه‌ریزی و نظارت چاپ: محمد میردامادی

لیتوگرافی: رایانه نگار

چاپ و صحافی: فرانگر

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۱

تیراژ: ۲۰۰۰ (مجموع تیراژ چاپ ۱۳۹۰، ۲۰۰۰)

قیمت: غیر قابل فروش

گروه برنامه‌ریزی و تألیف زبان انگلیسی دبیرستان (به ترتیب حروف الفبا):

نسرین خلفی، سید مسعود سید حسینی، محمدرضا صفایی صادق، فرزین فهیم‌نیا، علیرضا یوسف زاده

«پروژه بسته مدیریت کلاسی نسخه ۲»

کنترل زمان‌بندی پروژه: الیاس نوبری

کنترل فنی تایپ و صفحه‌آرایی: رقیه احمدی، مهدی امیدیکانه

کنترل محتوای پروژه: احمد اصغرزاده

دفتر مرکزی مرآت:

آدرس: تهران، خیابان کریم‌خان زند، ابتدای خرمند شمالی، ساختمان شماره ۸۰

فاکس: ۸۸۸۱۳۵۱۹ / سرویس پیام کوتاه (SMS): ۲۰۰۰۴۰۲۰

تلفن: ۸۸۸۱۳۵۲۰ - ۹

پایگاه اینترنتی: www.meraat.ir

صندوق پستی: ۱۵۸۵۵ - ۳۷۶

حقوق چاپ و نشر، محفوظ و مخصوص ناشر است و هرگونه کپی‌برداری یا نقل مطالب بدون اجازه‌ی کتبی ناشر پیگرد قانونی دارد.

فهرست

صفحه	عنوان
چهار	پیشگفتار
سیزده	مقدمه‌ی مؤلف
شانزده	هفته‌های آموزشی انگلیسی ۲
۱۷	Review of Book One هفتمه ۱
۲۵	Lesson One: New words, Language functions, Pronunciation هفتمه ۲
۳۳	Lesson One: Reading هفتمه ۳
۳۹	Lesson One: Structure هفتمه ۴
۴۷	Lesson Two: New words, Language functions, Pronunciation هفتمه ۵
۵۳	Lesson Two: Reading هفتمه ۶
۵۹	Lesson Two: Structure هفتمه ۷
۶۷	Lesson Three: New words, Language functions, Pronunciation هفتمه ۸
۷۳	Lesson Three: Reading هفتمه ۹
۷۹	Lesson Three: Structure هفتمه ۱۰
۸۷	Lesson Four: New words, Language functions, Pronunciation هفتمه ۱۱
۹۳	Lesson Four: Reading هفتمه ۱۲
۹۹	Lesson Four: Structure هفتمه ۱۳
۱۰۷	Lesson Five: New words, Language functions, Pronunciation هفتمه ۱۴
۱۱۳	Lesson Five: Reading هفتمه ۱۵
۱۲۱	Lesson Five: Structure هفتمه ۱۶
۱۳۱	Lesson Six: New words, Language functions, Pronunciation هفتمه ۱۷
۱۳۷	Lesson Six: Reading هفتمه ۱۸
۱۴۳	Lesson Six: Structure هفتمه ۱۹
۱۵۱	Lesson Seven: New words, Language functions, Pronunciation هفتمه ۲۰
۱۵۷	Lesson Seven: Reading هفتمه ۲۱
۱۶۳	Lesson Seven: Structure هفتمه ۲۲
۱۷۱	Review of Book Two هفتمه ۲۳

به نام خدا

پیشگفتار

امروزه نگاه کارشناسان آموزش به مقوله‌ی یادگیری نسبت به دیدگاه‌های اوایل قرن بیستم بسیار دگرگون شده است. چندی است که در دانشکده‌های علوم تربیتی و نهادهای عهده دار امور کلان آموزشی کشورها، دانش‌آموز را نه به عنوان نتیجه و محصول امر آموزش که به مثابه اصلی‌ترین عنصر و نقطه‌ی آغازین فرایند یاددهی-یادگیری می‌نگرند و اهداف آموزشی‌ای را تعریف، تبیین و تصویب می‌کنند که تسهیل‌گر راه رسیدن به این رویکرد در فرایند یادگیری باشد. در واقع امروزه به دلیل اهمیت فوق‌العاده‌ای که دانایی در عصر اطلاعات پیدا کرده است، ابر و باد و مه و خورشید و فلک در قامت مدیر، معلم، والدین در کارند تا دانش‌آموزی را تربیت نمایند که صلاحیت و قابلیت‌های لازم برای زیستن در این دنیای نو را دارا باشد. متأسفانه در کشور ما علی‌رغم وجود استادان دانشمند و مجرب در نهادهای تعلیم و تربیت و تألیف صدها عنوان کتاب و مقاله در زمینه‌ی مفاهیم جدید یادگیری و توجه فراوان به مشارکت دانش‌آموز در فرایند یاددهی-یادگیری و همچنین تأکید چندباره‌ی سیاستگذاران در تدوین اسناد کلان آموزشی کشور بر این مفاهیم، آن‌چنان که باید و شاید، در تألیف کتاب‌ها و محصولات کمک آموزشی به نقش فعال دانش‌آموز در یادگیری توجه نمی‌شود و اهداف تنظیم شده در کتاب‌های درسی، عمدتاً مورد غفلت قرار می‌گیرد.

مرکز نوآوری‌های آموزشی مرآت با توجه به این شکاف میان اهداف کلان آموزشی و محصولات و خدمات کمک آموزشی تولید شده در کشور، از حدود چهار سال پیش پروژه‌ای را تحت عنوان بسته‌ی مدیریت کلاسی در راستای عملیاتی نمودن مفهوم یادگیری فعال در کلاس‌های درس آغاز کرد. پس از گذشت سه سال تحقیق و توسعه در این مرکز، سرانجام در سال تحصیلی ۱۳۹۱-۱۳۹۰ بسته‌ی مدیریت کلاسی به عنوان راهکار آموزشی با رویکرد فعال یادگیری به جامعه‌ی آموزشی کشور معرفی گردید و در سال اول تعداد زیادی از مدارس در نقاط مختلف کشور از این راهکار آموزشی استفاده نمودند. مرکز نوآوری‌های آموزشی مرآت برای سال تحصیلی ۱۳۹۱-۱۳۹۲ با تکمیل بسته‌ی مدیریت کلاسی و اضافه نمودن کتاب دیجیتال به عنوان راهکار آموزشی هوشمندسازی مدارس امیدوار است که در مسیری نام بردارد که همگی از معلم و مدیر و طراحان بسته‌ی مدیریت کلاسی گرفته تا دانش‌آموز و والدین، در کنار هم، "یاد بگیریم چگونه یاد بگیریم".

بسته‌ی مدیریت کلاسی چیست؟

بسته‌ی مدیریت کلاسی در مقام یک بسته‌ی آموزشی:

بسته‌ی مدیریت کلاسی مجموعه‌ای هماهنگ از رسانه‌ها و ابزارهای آموزشی است که در قالب یک بسته به همراه پایگاه اینترنتی آن با هدف حرکت در مسیر یادگیری فعال در مدارس، برای پایه‌های مختلف تحصیلی طراحی و تدوین شده است. بر طبق این تعریف بسته‌ی مدیریت کلاسی چند ویژگی اصلی دارد:

۱- اجزای بسته‌ی مدیریت کلاسی به صورت هماهنگ در ارتباطی اندام‌وار با یکدیگر قرار دارند:

صرف گردآوری چند وسیله‌ی کمک درسی یا کمک آموزشی در کنار یکدیگر، به خلق یک بسته‌ی آموزشی منجر نمی‌شود. بسته‌ی مدیریت کلاسی به گونه‌ای طراحی شده است که جز از طریق به کارگیری اجزای آن در کنار یکدیگر نمی‌توان به

نتیجه‌ی مطلوب دست یافت. در بسته‌ی مدیریت کلاسی هر جزء آموزشی از جزء دیگر پشتیبانی می‌کند و هر رسانه‌ی آموزشی رسانه‌ی دیگری را تکمیل و تقویت می‌کند و در نهایت بسته‌ی مدیریت کلاسی به عنوان یک رسانه‌ی آموزشی، از طریق برآوردن انتظارات کتاب درسی دست‌یابی به اهداف برنامه درسی را تسهیل می‌کند.

۲- هر کدام از اجزای بسته‌ی مدیریت کلاسی، خود یک رسانه‌ی آموزشی محسوب می‌شود و نقش خاصی را نیز در فرایند یاددهی- یادگیری ایفا می‌کنند:

ارتباط، عنصری کلیدی در فرایند یادگیری است. در هر ارتباطی به ابزاری نیاز است که این قابلیت را داشته باشد که به بهترین شکلی پیام را انتقال دهد. در جریان آموزش نیز این رسانه‌های آموزشی هستند که با کمک تکنولوژی‌های مختلف، بستر مناسب را برای تعامل آموزشی در کلاس فراهم می‌آورند. بسته‌ی مدیریت کلاسی به دلیل رویکرد طیفی، نگاه حذفی را نسبت به رسانه‌های مختلف کنار می‌گذارد. در بسته‌ی مدیریت کلاسی این صورت ظاهری رسانه نیست که ضرورت وجودی آن را تعیین می‌کند. بلکه این نقش رسانه در فرایند یادگیری است که به جایگاه آن در یادگیری، وزن می‌بخشد. بسته مدیریت کلاسی بستر هم‌نشینی کتاب کاغذی و کتاب دیجیتال در کلاس درس است. بسته‌ی مدیریت کلاسی آشتی دهنده‌ی تجربیات موفق تدریس با فناوری‌های نوین است. چرا که وجود هر کدام از این اجزا را برای دست‌یابی به یادگیری فعال، لازم می‌داند.

۳- بسته‌ی مدیریت کلاسی، فناوری‌های دیجیتال را در خدمت فرایند تدریس به کار می‌گیرد:

بسته‌ی مدیریت کلاسی با به خدمت گرفتن فناوری‌های دیجیتال به دو نیاز آموزشی مدارس پاسخ می‌گوید. از یک طرف با طراحی کتاب دیجیتال کلاسی و به کارگیری توانایی‌های تکنولوژی در خدمت فرایند یاددهی- یادگیری، امکان خلق موقعیت‌های فعال یادگیری توسط معلم را در چندان می‌کند و از طرف دیگر با طراحی محتوای آموزشی مناسب برای فناوری‌های مورد استفاده در کلاس درس، مدرسه را یک گام دیگر برای رسیدن به جایگاه مدرسه‌ی هوشمند، یاری می‌رساند.

۴- هدف اصلی طراحی بسته‌ی مدیریت کلاسی بهبود فرایند یاددهی- یادگیری در کلاس‌های درس با استفاده از رویکردهای فعال در یادگیری است:

زمانی می‌توان از یادگیری فعال در کلاس سخن گفت که دانش‌آموزان نقش انفعالی خود را به کناری بگذارند و به گونه‌ای در یادگیری مشارکت نمایند که سهمی در ساخت مفاهیم تازه و دانش جدید داشته باشند. لازمی مشارکت دانش‌آموز خلق موقعیتی است که امکان تفکر، کشف و رویارویی با مسأله را برای وی فراهم آورد. رسانه‌های مختلف آموزشی به دلیل ویژگی‌هایی که دارند، توانایی خلق چنین فضایی را برای معلم فراهم می‌کنند. در واقع به دلیل آن که در رویکردهای فعال، یادگیری به مثابه فرایندی درگیرانه، تعاملی و پویا تعریف می‌شود، به بسته‌ی تدریس که طیف متنوعی از رسانه‌ها را برای خلق موقعیت‌هایی با چنین ویژگی‌هایی طراحی کرده باشد، هنگامی که از رویکرد فعال در بسته‌ی مدیریت کلاسی صحبت می‌شود، دقیقاً همین ویژگی‌ها در بسته مد نظر است.

مخاطب اصلی بسته‌ی مدیریت کلاسی مدرسه است. چرا که تاکید بسته‌ی مدیریت کلاسی بر فرایند یادگیری است و مدرسه تنها مکانی است، که امکان خلق موقعیتی که در آن همه در کنار هم یاد بگیرند را دارد:

مبدأ و مقصد نهایی در طراحی بسته‌ی مدیریت کلاسی، مدرسه است. پاسخگویی به نیازهای مدرسه در دنیای امروز، از جمله اولویت‌های اساسی بسته‌ی مدیریت کلاسی به عنوان یک راهکار آموزشی است. بسته‌ی مدیریت کلاسی یادگیری را در کلاس‌های درس مدرسه در کنار معلم و دانش‌آموزان شروع می‌کند، در جریان آموزش کلاسی با ایده‌های خلاقانه‌ی معلم برای تدریس رشد می‌یابد، با دانش‌آموزان در هزارتوی پرسشگری برای رسیدن به معنایی جدید همراه می‌شود، در دستان مدیر و رهبر آموزشی مدرسه وضعیت یادگیری را در کلاس‌های درس، واری می‌کند، به خانه‌ی دانش‌آموز می‌رود تا در فرصتی تازه برای یادگیری، آموخته‌های جدید را عمق ببخشد و توسعه دهد و دست آخر با بازگشت مجدد به کلاس‌های درس بار دیگر یاریگر معلم می‌شود تا با بررسی دوباره‌ی فرایند یادگیری، کیفیت یادگیری را برای تمام دانش‌آموزان در کلاس ارتقا دهد.

بسته‌ی مدیریت کلاسی در مقام رسانه‌ی آموزشی:

بسته‌ی مدیریت کلاسی رسانه‌ی آموزشی است که از ترکیب رسانه‌های مختلف آموزشی با یکدیگر به وجود می‌آید. به این معنا که چه بسا بتوان اجزای مختلف بسته‌ی را به عنوان رسانه‌ی آموزشی مجزا مورد استفاده قرار داد و موقعیت‌های فعالی را نیز در جهت رسیدن به یادگیری فعال خلق کرد، اما این موقعیت‌ها حالت جزیره‌ای داشته و آموخته‌های قبلی دانش‌آموز را پشتیبانی نمی‌کنند و به همین دلیل علی‌رغم پیوستگی از پایداری برخوردار نیستند و به تهنشینی آموخته‌ها در ذهن دانش‌آموز منجر نمی‌گردند. به همین دلیل است که بسته‌ی مدیریت کلاسی را یک رسانه‌ی آموزشی می‌خوانیم. بسته‌ی مدیریت کلاسی در کنار سایر ویژگی‌هایش یک رسانه محسوب می‌شود، چرا که قالب و بستری را فراهم می‌آورد تا محتوای آموزشی، فرایند یادگیری، اهداف برنامه درسی و ارزشیابی در چارچوبی منسجم طوری در کنار هم قرار گیرند که هر فرصتی در تدریس به موقعیتی برای یادگیری منجر گردد و هر موقعیت یادگیری جدیدی، آموخته‌ها و دانسته‌های پیشین را تقویت نموده و دانش جدید را بر مبنای آن‌ها پایه‌ریزی کند و بسازد.

زمانی می‌توان بسته‌ی مدیریت کلاسی را به گونه‌ای مطلوب در مدرسه به کار برد، که با ویژگی‌ها و کارکردهای رسانه‌های متنوعی که تشکیل دهنده‌ی آن هستند، به خوبی آشنا شد. بسته‌ی مدیریت کلاسی از کاربرگ، کتاب کار و تمرین، کتاب دیجیتال کلاسی، کتاب معلم و آزمون تشکیل شده است. در ادامه به نقش‌های اساسی هر کدام از این اجزا اشاره می‌شود:

۱- کاربرگ:

- کاربرگ ابزار ارزشیابی در خدمت تدریس است. با استفاده از کاربرگ معلم از طریق بازخوردگیری موثر و دایم روند تدریس را به گونه‌ای هدایت می‌کند که دانش‌آموز در جریان ارزشیابی دانش پیشینی‌اش، دانش پسینی خود را بسازد.

- کاربرگ ابزار تعمیق و توسعه‌ی اهداف برنامه درسی از طریق تقویت نقش کتاب درسی در کلاس‌های درس است.

- کاربرگ به عنوان یک رسانه‌ی آموزشی تک‌پیکری و قابل گردش، فرصت واری فرایند یادگیری را برای معلم، دانش‌آموز، مدیر و اولیا فراهم می‌آورد.

- کاربرگ از طریق ارایه‌ی فعالیت‌های گروهی، بیش‌ترین کمک را به پرورش اهداف نگرشی در دانش‌آموز می‌کند.

- کاربرگ ابزار رشد شخصیت و خلاقیت تمامی دانش‌آموزان را در کلاس درس فراهم می‌کند. کاربرگ از طریق فعالیت‌های متنوع خود موقعیت‌هایی را در کلاس به وجود می‌آورد، که دانش‌آموز کنداناموز و تنداموز با مشارکت در آن‌ها بر مبنای توانایی‌های‌شان پیشرفت کنند.

- کاربرگ با استفاده از فعالیت‌ها و ارزشیابی‌های گروهی ضمن آن‌که به خلق فضای فعال یادگیری در کلاس کمک می‌کند، بر جذابیت محیط کلاسی می‌افزاید.

- کاربرگ با ارایه‌ی طیف متنوعی از فعالیت‌ها، به معلم این امکان را می‌دهد تا از روش‌کردهای مختلف تدریس برای رسیدن به یادگیری مؤثرتر استفاده کند.

۲- کتاب کار و تمرین:

- کتاب کار و تمرین، آموخته‌های دانش‌آموزان را متناسب با اهداف کتاب و برنامه درسی تعمیق و توسعه می‌دهد.

- کتاب کار و تمرین، با استفاده از مثال‌های کاربردی متنوع میان مفاهیم کتاب درسی و زندگی روزمره‌ی دانش‌آموز، ارتباطی موثر و اندام‌وار، ایجاد می‌کند.

- کتاب کار و تمرین از طریق ارایه‌ی تمرین‌های متنوع و متناسب با سطوح مختلف شناختی به تحکیم یادگیری و تقویت آموخته‌ها در ذهن دانش‌آموز کمک می‌کند.

- طراحی محتوای آموزشی کتاب کار و تمرین بر مبنای یک سیر منطقی صورت گرفته است. به گونه‌ای که تمرین‌ها در یک طیف و از ساده به مشکل حرکت می‌نمایند.

- در تدوین کتاب کار و تمرین، ارتباط طولی رعایت شده است. به این معنا که در تألیف تمرین‌ها به دانسته‌های دانش‌آموز از سال‌های گذشته نیز توجه می‌شود.

- فعالیت‌ها و تمرین‌های کتاب کار و تمرین، با توجه به اصل وسعت بخشی مرحله به مرحله‌ی مفاهیم درسی در ذهن دانش‌آموز، طراحی و تدوین می‌شوند.

- کتاب کار و تمرین، از پیش دانسته‌ها و پیش آموخته‌های دانش‌آموز، برای ساخت دانش جدید بهره می‌گیرد.

- در طراحی کتاب کار و تمرین، ارتباط افقی رعایت شده است، به این معنا که میان مفاهیم مطرح در تمرین‌ها و فعالیت‌های کتاب کار و تمرین و مطالب کتاب‌های درسی، ارتباطی معنادار وجود دارد.

۳- کتاب دیجیتال کلاسی:

- کتاب دیجیتال کلاسی، بستر خلق موقعیت فعال یادگیری را از طریق ایجاد محیط آموزشی تعاملی و چند رسانه‌ای در کلاس فراهم می‌آورد.

- کتاب دیجیتال کلاسی ابزار کاربرد برخی از مفاهیم درسی در فضای مشابه میدان واقعی، در کلاس را مهیا می‌کند.

- کتاب دیجیتال کلاسی، با ارائه‌ی محتوای آموزشی که مکمل کتاب درسی بوده و با مفاهیم کتاب درسی هماهنگی کامل دارد، برای معلم امکان استفاده از فناوری را در خدمت تدریس کلاسی فراهم می‌کند.

- کتاب دیجیتال کلاسی، با ارائه‌ی تکالیف عملکردی و پروژه‌های فردی و گروهی، سبب پرورش اهداف دانشی، مهارتی و نگرشی در دانش‌آموز می‌شود.

- کتاب دیجیتال کلاسی، زمینه‌ی آموزش فعال را از طریق کارهای گروهی و ایجاد حس همیاری و مشارکت در میان دانش‌آموزان، برای کاربرد یافته‌های علمی در عمل مهیا می‌کند.

۴- کتاب معلم:

- کتاب معلم، ابزار توسعه‌ی خلاقیت معلم در فرایند تدریس، از طریق پیشنهاد و معرفی تجربیات جدید و منابع مفید به وی است.

- کتاب معلم، بستر خلق نقشه‌ی راه برای طراحی آموزشی معلم و بهره‌گیری از شیوه‌های مختلف تدریس در کلاس‌های درس است.

- کتاب معلم، از طریق معرفی استراتژی‌های کلان تدریس بر مبنای اهداف برنامه درسی، معلم را در انتخاب محتوای آموزشی مناسب و ارزشیابی موثر، یاری می‌دهد.

- کتاب معلم، با پیشنهاد اهداف آموزشی بر مبنای انتظارات کتاب درسی، به معلم در تبیین انتظاراتش از دانش‌آموزان در کلاس درس، یاری می‌رساند.

- کتاب معلم، ابزار توانمندسازی معلم از طریق معرفی نظریه‌های جدید یادگیری فعال در قالبی کاربردی و عملیاتی برای اجرا در کلاس‌های درس است.

۵- آزمون:

- آزمون، امکان ارزشیابی از فرایند یادگیری دانش‌آموز را در سطوح مختلف شناختی، همسو با اهداف برنامه درسی و محتوای کتاب درسی و متناسب با طراحی آموزشی بسته‌ی مدیریت کلاسی، در مقاطع زمانی معین فراهم می‌کند.

- آزمون، با فراهم آوردن امکان ارزشیابی پایانی از اهداف دانشی کتاب‌های درسی، به معلم، مدیر، دانش‌آموز و اولیا گزارشی از وضعیت تحصیلی موجود ارائه می‌کند.

- آزمون با استفاده از پرسش‌های همگرا، توانایی‌های دانش‌آموز را در زمینه‌ی یادآوری و درک مطالب آموخته شده، نحوه‌ی به کار بستن مفاهیم درسی، تجزیه و تحلیل و ارزش‌گذاری محتوای آموزشی، مورد ارزشیابی قرار می‌دهد.

- آزمون، با ارایه‌ی گزارشی از عملکرد دانش‌آموز در مقاطع مختلف سال تحصیلی، امکان بررسی وضعیت موجود را برای رسیدن به جایگاه مطلوب فراهم می‌آورد.

- آزمون، در قالب ارزشیابی پایانی، امکان بازخوردگیری از فرایند یاددهی - یادگیری در کلاس‌های درس را فراهم می‌کند. مخاطب اصلی کتابی که در پیش رو دارید، معلمانی هستند که از بسته‌ی مدیریت کلاسی استفاده می‌کنند. کتاب معلم، نقشه‌ی راه بسته‌ی مدیریت کلاسی در دستان معلم، به منظور حرکت در مسیر پیاده‌سازی رویکردهای فعال یادگیری در کلاس‌های درس است. هدف اصلی کتاب معلم، توانمندسازی معلمان با بهره‌گیری از میانی جدید نظری و پیشنهاد به کارگیری تجربه‌های موفق برای ترغیب دانش‌آموزان به مشارکت در کلاس درس است.

کتاب معلم چه ویژگی‌هایی دارد؟

۱- کتاب معلم، نقشه‌ی راه بسته‌ی مدیریت کلاسی در دستان معلم و در فرایند تدریس است. طراحان بسته‌ی مدیریت کلاسی، کتاب معلم را به منظور استفاده‌ی موثر معلمان از بسته‌ی مدیریت کلاسی و اجزای مختلف آن در جریان تدریس، تألیف نموده‌اند. کتاب معلم، در بسته‌ی مدیریت کلاسی ابزاری است که مخاطب اصلی و بلاواسطه‌ی آن معلم و موضوع مورد بحث در آن به کارگیری روش‌های موثر در جهت رسیدن به نتیجه‌ای بهتر در کلاس است. عموماً در کشور ما در تألیف کتب یا تولید ابزار آموزشی به نقش معلم و روش تدریس وی در کلاس درس توجهی نمی‌شود. این قبیله‌ی وسایل با تأکید بر آموزش انفرادی و جدا دانستن یاددهی از یادگیری، هم دانش‌آموزان را از یادگیری در کلاس محروم می‌کنند و هم با ارایه‌ی روش‌هایی اغلب در تضاد با شیوه‌ی تدریس کلاسی معلم، سبب بروز چندبرنامگی در کلاس‌های درس می‌شوند.

۲- کتاب معلم، ابزار حرکت در مسیر پیاده‌سازی رویکردهای فعال یادگیری در کلاس‌های درس می‌باشد. کتاب معلم، جعبه‌ی سیاه بسته‌ی مدیریت کلاسی است که هدف اصلی این بسته به کارگیری رویکرد فعال در کلاس درس است. معلم به دلیل نقش مهمی که در جریان تدریس ایفا می‌کند، نقش مهمی برای تبدیل کلاسی منفعل به یک کلاس فعال بازی می‌کند. اما برای این که نقش خود را به درستی انجام دهد، نیازمند رسانه و ابزار مناسب و آگاهی کامل از چگونگی به کارگیری این ابزار در کلاس درس است. کتاب معلم، با رمزگشایی از هدف‌های طراحی آموزشی اجزای مختلف بسته‌ی مدیریت کلاسی، همچون قطب‌نمای دقیق به معلم امکان می‌دهد تا برای تدریس خود برنامه‌ریزی دقیقی داشته باشد، از زمینه چینی، خلق موقعیت‌های یادگیری در کلاس درس تا واکنش‌های احتمالی دانش‌آموزان در فرایند یادگیری و با توجه به تمام این مسایل، تدریس کلاسی خود را پیش ببرد، اصلاح کند و بهبود بخشد.

۳- کتاب معلم، ابزار توانمندسازی معلم است. ارتقای توانایی معلم، به گونه‌ای که تأثیری مستقیم و ملموس در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و کیفیت فعالیت‌های مدرسه داشته باشد، همواره از دغدغه‌های رهبر آموزشی مدرسه و شخص معلم بوده است. مدیری که از معلم توانمند برخوردار باشد، با خاطری آسوده تنها نقش نظارتی خود را ایفا می‌کند و نگرانی چندانی در مورد وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان مدرسه‌ی خود به دل راه نخواهد داد. معلم نیز که در تدریس توانمند و موفق ظاهر می‌شود، ضمن آن که با اعتماد به نفس بیشتری در کلاس‌های درس حاضر می‌گردد، در حرفه‌ی خود موفق‌تر عمل می‌کند و همواره به چشم عنصری حیاتی در موفقیت مدرسه به نقش وی نگریسته می‌شود. بنابراین فراهم آوردن بستری که از طریق آن به گونه‌ای مستمر و موثر بر توانمندی‌های معلم در فرایند یاددهی - یادگیری افزوده شود، هم به تسهیل فعالیت‌های رهبر آموزشی در مدرسه کمک می‌کند و هم دستاوردهای عینی برای معلم در زندگی حرفه‌ای‌اش به ارمغان خواهد داشت. کتاب معلم مشاور قابل اعتماد معلم در جریان تدریس است. کتاب معلم، توصیه‌های سودمندی را برای خلق موقعیت‌های یادگیری موثر در اختیار معلم قرار می‌دهد، امکان بروز پیشامدهای مختلف را در کلاس همراه با معلم پیش‌بینی می‌کند، با ارایه‌ی دانستی‌های علمی مرتبط با موضوعات درسی و نظریات رایج در مورد فرایند یادگیری

دانش آموز در خلال همفکری با معلم، دانسته‌های وی را وسعت می‌بخشد و در نهایت نیز با آرایه‌ی تصویری روشن از فرایند تدریس و معرفی برنامه‌ی زمانی معین، به معلم در مدیریت زمانی کلاس درسش یاری می‌رساند.

۴- کتاب معلم، از طریق پیشنهاد تجربه‌های موفق، امکان طراحی موقعیت‌های فعال یادگیری را در کلاس درس با نظرات معلم فراهم می‌کند. تدریس موفق آن تدریسی است که در کلاس درس رخ می‌دهد و دانش‌آموزان با مشارکت در آن یاد می‌گیرند. هر چه که روی کاغذ با تکیه بر نظریه‌های مختلف در مورد چرایی و چگونگی روش‌های موثر در تدریس سخن بگوییم، تا زمانی که این نظریات در کلاس درس معلمی به اجرا در نیایند و در کوره‌ی تجربه آیدیده نشوند، نمی‌توان به چشم راهکاری موثر به نتیجه‌بخشی آن‌ها امیدوار بود. کتاب معلم، بیش از آن‌که کتابی پر از دستورات تجویزی باشد، بستری است تا متناسب با شرایط، امکان معرفی تجربه‌های موفق‌تر معلمان در کلاس‌های درس، فراهم آید. به زبانی ساده‌تر کتاب معلم در پی پیچیدن نسخه‌ای شفاف‌بخش برای تدریس معلم نیست، بلکه در تلاش است تا معلم را به طور کامل در جریان پیشنهاد طراحی آموزشی قرار دهد و با توصیه‌ی آن‌چه که از دیدگاه طراحان آموزشی بسته‌ی مدیریت کلاسی، مسیر بهتر تدریس در نظر گرفته شده است، برای معلم امکان برگزیدن انتخاب‌های بهتری را در شیوه‌های تدریسش، فراهم کند.

از کتاب معلم چگونه در فرایند یاددهی - یادگیری استفاده می‌کنیم؟

با استفاده از نقشه‌ی مفهومی، چشم‌اندازی جامع از جایگاه فصل یا بخش مورد نظر در فرایند تدریس به دست می‌آوریم. نقشه‌های مفهومی ابزار مناسبی در جهت تسهیل فرایند یاددهی - یادگیری محسوب می‌شوند. عموماً دروس مختلف هر کتاب درسی از مجموعه‌ای مفهوم و تعریف تشکیل شده است و هر معلمی با توجه به تجربه‌ای که در دوران تدریس خود کسب نموده است، تصویری از مسیر تدریس هر درس در ذهن خود دارد و بر مبنای آن تصویر، در کلاس به تدریس خود جهت می‌دهد. نقشه‌ی مفهومی عینیت بخشی به تصویر ذهنی معلم از مسیر تدریس است و تلاشی است تا بتواند بر مبنای مسیری روشن از شیوه‌های متنوع تدریس در کلاس در کنار یکدیگر استفاده کند.

یک نقشه‌ی مفهومی از طریق جلوه‌ی بصری که از فرایند تدریس در اختیار معلم قرار می‌دهد، در دستیابی وی به مسیری معنادار از تدریس نقشی اساسی ایفا می‌کند. باید توجه داشت که هر نقشه‌ی مفهومی تلاشی است در جهت انسجام بخشی بیش‌تر به ساختار کتاب درسی. بنابراین زمانی یک نقشه‌ی مفهومی می‌تواند در تدریس معلم جایگاه درست خود را بیابد که در ارتباطی منطقی با طراحی آموزشی مورد استفاده در کلاس درس مورد استفاده قرار بگیرد. در بسته‌ی مدیریت کلاسی، نقشه‌ی مفهومی، چشم‌اندازی است کلی از نحوه‌ی سازماندهی مفاهیم مختلف درس جدید در طراحی رسانه‌ها و ابزارهای مختلف بسته‌ی مدیریت کلاسی در کنار یکدیگر.

با تقسیم مفاهیم درسی به هفته‌های مختلف آموزشی، زمان تدریس خود را در کلاس مدیریت می‌کنیم.

یک نقشه‌ی مفهومی کامل نخواهد بود، تا زمانی که تعریفی درست از هفته‌های آموزشی و نحوه‌ی بودجه بندی عملیاتی بخش‌های مختلف کتاب درسی در اختیار داشته باشیم. یکی از مشکلات رایج معلمان در مدیریت کلاس‌های درس، بحث زمان است. عموماً معلمان گلایه می‌کنند که برای انجام فعالیت‌های مورد نظرشان وقت کافی را در اختیار ندارند. این مشکل بیش از آن که از نبود وقت کافی در کلاس ناشی شود، به نبود برنامه و چشم‌اندازی روشن از نحوه‌ی تدریس مفاهیم درسی در کلاس باز می‌گردد. در بسته‌ی مدیریت کلاسی ملاک و معیار بودجه‌بندی زمان، یک هفته در نظر گرفته شده است. هفته‌ای که از آن تحت عنوان هفته‌ی آموزشی نام می‌بریم.

معلم با در دست داشتن تصویری روشن و گویا از ارتباط هر هفته‌ی آموزشی با موضوعات مختلف درسی و آگاهی از این‌که کدام موضوع درسی با توجه به اهمیت آن، ارزش تاکید بیش‌تری را در جریان فرایند یادگیری دارد، زمان کلاس را به گونه‌ای مدیریت می‌کند که به هر مبحث درسی بر مبنای جایگاه و وزن آن مفهوم، در میان اهداف برنامه درسی و انتظارات کتاب درسی پرداخته شود.

با استفاده از نشانه‌های مختلف، تنوع پرسش‌ها و جایگاه تمرین‌ها را در فرایند تدریس خود مشخص می‌نماییم. برای آن‌که برنامه‌ریزی موثری برای طرح درس و شیوه‌ی تدریس خود داشته باشیم، نیازمندیم تا با دسته بندی تمرین‌ها و پرسش‌ها به روند تدریس خود در کلاس درس نظم دهیم. نشانه‌گذاری سوالات در کتاب معلم، این امکان را فراهم می‌کند تا با توجه به موقعیت و شرایط کلاس و ویژگی‌های دانش‌آموزان از پرسش مناسب در زمان درست استفاده کنیم. سوال‌ها در بسته‌ی مدیریت کلاسی در چهار سطح دسته‌بندی شده‌اند:

1- این سطح از سوالات کمک می‌کنند تا بین دانش‌آموزانی که پایه‌ای‌ترین مفاهیم مطالب ارایه‌شده را فرا گرفته‌اند و دانش‌آموزانی که در درک همان مفاهیم اولیه موفق نبوده‌اند، تمایز قایل شویم.

2- هدف از طرح این سوال‌ها تثبیت بهتر مطالب تدریس شده در ذهن دانش‌آموز است. به بیان دیگر این تمرین‌ها ذهن دانش‌آموز را با مطالب درسی در لایه‌هایی عمیق‌تر درگیر می‌کنند و راه را برای گذار به سطوح بالای یادگیری هموار می‌سازند.

3- این سوال‌ها یکی از حالات زیر را شامل می‌شوند:

پرسش‌هایی که در پی جلب تمرکز دانش‌آموز بوده و دقت وی را در رابطه با یک مفهوم، هدف قرار می‌دهند. سوال‌هایی که با توجه به مفاهیم کتاب درسی طراحی شده‌اند و در پی عمیق شدن بیش‌تر در این مفاهیم هستند. پرسش‌هایی که نیازمند زمان بیش‌تری برای رسیدن به جواب درست هستند.

پرسش‌هایی که تکمیل‌کننده‌ی تمرین‌های کتاب درسی هستند. سوالاتی که بیش‌تر بر نقاط ضعف دانش‌آموز در یادگیری یک مطلب یا مفهوم درسی تکیه دارند.

4- این سوالات بر اساس یکی از حالات زیر طراحی شده‌اند:

1- سوال‌هایی که دانش‌آموز برای حل آن‌ها نیازمند درک عمیقی از مطالب درسی است و توانایی دانش‌آموز را در شناسایی پرسش‌ها در قالب‌های مختلف تقویت می‌کنند.

2- پرسش‌هایی که صورت پیچیده و اطلاعات اضافی آن، توانایی دانش‌آموز را در درک مطلب و استدلال، به چالش می‌کشد.

3- این سوالات جزو پرسش‌هایی از کتاب کار و تمرین هستند که توصیه می‌شود، معلمان گرامی حتماً به بررسی آن در کلاس درس بپردازند تا به این ترتیب نمونه‌های مختلف از مباحث آن هفته‌ی آموزشی مورد بررسی قرار گیرد.

باید توجه داشت که پاسخ برخی از تمرین‌ها که با علامت مشخص شده‌اند، در صفحه‌ی شخصی دانش‌آموز در پایگاه اینترنتی مرآت، قابل دسترسی خواهد بود. اما دانش‌آموزان پس از تایید معلم خود، قادر به مشاهده‌ی این پاسخ‌ها خواهند بود.

پیش از شروع فرایند تدریس، اهداف برنامه درسی را با توجه به نقش دانش‌آموز، روش تدریس تعریف می‌نماییم.

موفقیت در هر عملی، بدون در دست داشتن تعریف مناسبی از اهداف و انتظارات مورد نظر تقریباً غیر ممکن است. فرایند آموزش را نیز نمی‌توان از این موضوع مستثنی دانست. مدیر به عنوان رهبر آموزشی زمانی به برنامه‌ریزی موثر دست می‌یابد که اطلاعاتی در مورد انتهای مسیر در دست داشته باشد. معلم زمانی طرح درس موفق در اختیار خواهد داشت که اهداف درسی را به خوبی بشناسد و دانش‌آموز هنگامی بهتر یاد می‌گیرد که بداند قرار است که در کلاس درس چه چیزی را یاد بگیرد.

کتاب معلم، اهداف برنامه درسی را با توجه به نقش دانش‌آموز در یادگیری در اختیار معلم قرار می‌دهد، یکی از ویژگی‌های رویکرد فعال در یادگیری توجه به نقش محوری دانش‌آموز در این فرایند است. بنابراین زمانی که می‌خواهیم اهداف را برای تدریس خود مشخص نماییم، نمی‌توانیم این موضوع را مورد غفلت قرار دهیم. در کتاب معلم اهداف بر مبنای رویکردهای فعال یادگیری مشخص شده‌اند. این مطلب بدین معناست که معلم با کمک این اهداف به درک روشنی از آن‌چه که دانش‌آموزان در کلاس درسی قرار است یاد بگیرند، دست می‌یابد.

برای خلق موقعیت‌های فعال یادگیری، ابزارهای مناسب را در کلاس درس به همراه داشته باشیم.

به همراه داشتن ابزار مناسب، زمینه‌ی مطلوب خلق موقعیت یادگیری را در کلاس درس فراهم می‌کند. گاهی اوقات برخی فعالیت‌های کاربرگ یا کتاب دیجیتال کلاسی به طریقی طراحی شده‌اند تا با کمک ابزارهایی ساده، هم به سبک و سیاق سنتی کلاس رنگ و بویی از تازگی ببخشند و هم برای دانش‌آموز، انگیزه و علاقه‌ای برای مشارکت بیشتر در یادگیری ایجاد کنند. این‌که معلم از این ابزار آگاهی داشته باشد و پیش از پرداختن به مبحث جدیدی دانش‌آموزان را نیز در جریان آن‌چه که باید به کلاس با خود به همراه آورند، قرار دهد، موضوع بسیار ساده‌ای است که تدریس وی را در کلاس سرعت خواهد بخشید و تسهیل خواهد کرد.

با استراتژی روشن در رابطه با تدریس خود به کلاس‌های درس وارد شویم.

استراتژی تدریس، گاهی کلی به فرایند تدریس در طول یک هفته‌ی آموزشی است. داشتن استراتژی به معلم کمک می‌کند تا تصویری کلی از فعالیت‌ها و تمرین‌های مرتبط با هر هفته‌ی آموزشی به دست بیاورد. معلم در قالب استراتژی‌های تدریس با وزن و جایگاه هر فعالیت در فرایند یاددهی-یادگیری آشنا شده و می‌تواند کانون‌های یادگیری را در تدریس خود شناسایی و نشانه‌گذاری کند. برای آن‌که هر چه بیشتر از رویکردهای انتقالی به سمت رویکردهای فعال یادگیری حرکت کنیم، نیازمند نقشه و راهنمای کامل‌تری هستیم. کتاب معلم در قالب استراتژی تدریس، راهبردهای کاربردی را برای رسیدن به این هدف در اختیار معلم قرار می‌دهد. در این راهبردها به تفصیل اشاره می‌شود که چگونه می‌توان دانش‌آموز را به مشارکت در کلاس فراخواند، به چه طریقی انگیزه و شور یادگیری را در دانش‌آموز برانگیخت، چگونه فعالیت گروهی موفق را طراحی و آرایه کرد و چگونه از اجزای مختلف بسته‌ی مدیریت کلاسی در کنار یکدیگر در جهت رسیدن به موقعیت‌های فعال یادگیری با مشارکت دانش‌آموز استفاده نمود. در بسته‌ی مدیریت کلاسی بر رویکرد فعال در یادگیری تاکید می‌شود و از نقش محوری دانش‌آموز در این فرایند سخن گفته می‌شود. یادگیری به دانش‌آموز و نقشی که وی در این جریان بازی می‌کند، خلاصه نمی‌شود، در رویکردی فعال معلم نیز حضوری فعال خواهد داشت. کتاب معلم در استراتژی تدریس پیشنهاد‌های سازنده‌ای را در جهت تقویت نقش معلم در مقام مشاهده‌گری فعال آرایه می‌دهد.

با برنامه‌ریزی موثر از روش‌های تدریسی استفاده می‌کنیم که به خلق کلاسی فعال منجر می‌شوند.

تا این جای کار معلم با کمک نقشه‌ی مفهومی چشم‌اندازی از مفاهیم درس به دست آورده، با هفته‌های آموزشی آشنا شده، اهداف برنامه درسی را بهتر شناخته و به استراتژی مشخصی برای فرایند تدریس دست یافته است. حال زمان آن رسیده که معلم به صورت عملی تدریس خود را آغاز کند و با رویکرد تلفیقی روش‌های مختلف تدریس را به گونه‌ای موثر در کلاس به دست بیاورد. در مرحله‌ی اول، معلم تدریس کلاسی خود را با کمک کاربرگ شروع می‌کند. در فصل پیش شرح دادیم که کاربرگ در معنایی عام از مجموعه‌ای فعالیت تشکیل شده است. معلم برای آن‌که این فعالیت‌ها را به گونه‌ای شایسته در کلاس به کار بندد، نیازمند رسیدن به درک روشنی از نقش هر فعالیت در طراحی آموزشی و هدفی است که هر فعالیتی به دنبال برآوردن آن است. در بخش روش تدریس کتاب معلم، در گام نخست، معلم با هدف هر فعالیت به طور خاص آشنا می‌شود. در واقع معلم از این‌که فعالیت مورد نظر در جهت رسیدن به کدام جنبه از هدف برنامه درسی طراحی شده و کدام انتظار کتاب درسی را پوشش می‌دهد، آگاهی کسب می‌کند.

در کتاب معلم و در جریان روش تدریس برای معلم مشخص می‌شود که هر فعالیت با کدام رویکرد طراحی شده است. به عنوان مثال فعالیت، فعالیتی اکتشافی، حل مساله یا فرایندی و ... است.

معلم پس از آشنایی با هر فعالیت و آگاهی از هدف و ویژگی‌های آن، در جریان شرح فعالیتی قرار می‌گیرد که توسط طراحان آموزشی بسته‌ی مدیریت کلاسی پیشنهاد شده است. گاهی اوقات با توجه به این‌که فعالیتی باید در قالب یک بازی یا سرگرمی در کلاس درس انجام شود، شرح اجرای آن اهمیت زیادی پیدا می‌کند و تقریباً به کارگیری صحیح آن بدون دسترسی به شرح آن فعالیت غیر ممکن می‌شود. در برخی مواقع نیز از آن‌جا که نحوه‌ی اجرای فعالیتی معین ارتباطی تنگاتنگ با هدفی که

توسط آن فعالیت برآورده می‌شود، پیدا می‌کند، توجه به شرح فعالیت اهمیت حیاتی در به کارگیری درست آن در کلاس درس، پیدا می‌کند.

تدریس موفق نیازمند دانش‌افزایی مستمر است. در روش تدریس معلم با کادراهایی مواجه می‌شویم که در قالب دانستنی‌هایی برای معلم، دانشنامه‌ی معلم، ارجاع به منبع و توضیحاتی از این دست به معلم کمک می‌شود تا اطلاعات بیش‌تری در رابطه با موضوع درسی به دست آورد و با کمک این اطلاعات تدریس خود را برای دانش‌آموزان جذاب‌تر کند.

پیش‌تر اشاره شد که کتاب معلم، راهنما و جعبه سیاه بسته‌ی مدیریت کلاسی است. معلم در قالب بسته‌ی مدیریت کلاسی با رسانه‌ها و اجزای گوناگونی روبه‌روست و باید اطلاع کافی و وافی از چگونگی استفاده از هر کدام از این اجزا را در اختیار داشته باشد. کتاب معلم در قالب روش تدریس، توضیحات مبسوطی در رابطه با نقش معلم و نقش هر کدام از اجزای بسته‌ی مدیریت کلاسی ارائه می‌کند.

در توضیح نقش معلم، پیشنهاداتی در رابطه با چگونگی هدایت و نظارت عملکرد دانش‌آموزان در جریان تدریس و به کارگیری هر فعالیت خاص ارائه می‌شود. به عنوان مثال برای فعالیت گروهی توصیه‌هایی ارائه می‌شود تا معلم بتواند کلاس فعال‌تری را با مشارکت تعداد بیش‌تری از دانش‌آموزان فراهم کند.

روش تدریس در گام نهایی با توضیح نقش هر کدام از اجزای بسته‌ی مدیریت کلاسی تکمیل می‌شود. این‌که برای رسیدن به هدف مورد نظر برنامه درسی، از بزرگ چرا و چگونه استفاده کند، کتاب دیجیتال کلاسی را در کدام بخش‌ها به کار گیرد و از تمرین‌ها و فعالیت‌های کتاب درسی چگونه بهره گیرد، تا به بهترین نتیجه‌ی ممکن در کلاس درس، دست پیدا کند.

برای پایان بخشی فرایند تدریس خود برنامه‌ای مدون و مشخص داشته باشیم و فرایند یاددهی- یادگیری را به گونه‌ای مناسب به پایان برسانیم.

در هر طراحی آموزشی استفاده از شروع خوب و پایان مناسب از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این‌که ما بتوانیم، تدریس خود را با فعال کردن دانسته‌های پیشین دانش‌آموز و در فضای پرانگیزاننده، شروع کنیم، در مسیری درست هدایتش کنیم و در نقطه‌ای مناسب به پایان رسانیم، در کتاب معلم سعی بر این است که تدریس معلم اصطلاحاً میان زمین و هوا رها نشود و در زمان مناسب با توجه به روند یادگیری که در کلاس جریان داشته است، به پایان برسد. حرف آخر کتاب معلم، پیشنهادی است که عموماً از تجربیات معلمان دیگر ناشی شده است و فعالیت، بازی، سرگرمی و حتی خلق یک موقعیت یادگیری را شامل می‌شود که می‌توان به کمک آن تدریس خود را در نقطه‌ای به پایان رساند که بستگی ذهن دانش‌آموز را برای ساخت مفاهیم تازه با تمام شدن درس، متوقف نکند.

همکار گرامی،

با تشکر از شما که دوره‌ی کتاب‌های آموزشی مؤسسه‌ی فرهنگی، انتشاراتی مرآت را برای تکمیل آموزش مطالب درسی زبان انگلیسی خود انتخاب نموده‌اید، امیدوارم مجموعه‌ی حاضر رضایت خاطر شما را فراهم آورد.

از آنجا که ممکن است برخی از همکاران به تازگی به خانواده‌ی بزرگ آموزشی، فرهنگی مرآت پیوسته باشند، مایلیم مواردی را در معرفی اجمالی این مجموعه مطرح کنم. به طور کلی این اثر در سه جلد با عناوین «کاربرگ»، «کتاب کار» و «تمرین و کتاب معلم» آماده گردیده است. هر یک از این سه کتاب موضوعات و اهداف جداگانه‌ای دارند که البته در نهایت، مکمل هم بوده و در جهت ارتقاء دانش زبانی دانش‌آموزان فراهم شده‌اند.

از آنجا که تسلط دانش‌آموزان بر مطالب کتاب‌های درسی و بالاتر بردن سطح توانایی و موفقیت دانش‌آموزان در آزمون‌های مدارس از اهداف اصلی مجموعه کتاب‌های حاضر بوده است، سؤالات به گونه‌ای طراحی شد که اساساً رفع‌کننده‌ی نیاز دانش‌آموزان در اشراف یافتن به مطالب کتاب‌های درسی موجود و آزمون‌های مرتبط باشد.

در تهیه‌ی این مجموعه، همواره سعی بر آن بوده است تا بودجه‌بندی، سرفصل‌ها و حتی مطالب هر هفته هرچه بیش‌تر بر اساس واقعیت‌های موجود در کلاس درس باشد. در تقسیم‌بندی اولیه برای تعیین تعداد هفته‌های آموزشی در یک‌سال تحصیلی، از ۳۲ هفته‌ی آموزشی در کل سال تحصیلی (شامل ۸ ماه از اول مهر تا آخر اردیبهشت سال بعد)، حدود ۱۰ جلسه بنا به تعطیلی‌های چند هفته‌ای آزمون‌های نیم‌سال، تعطیلات عید نوروز، تعطیلات رسمی و احتمالی دیگر کسر شده است. به همین دلیل با تقسیم هر درس در سه هفته و با محاسبه‌ی دو تمرین دوره‌ای اول و انتهای کتاب به عدد ۲۲ هفته‌ی آموزشی برای سال دوم دبیرستان رسیده‌ایم. منطبق با تقسیم‌بندی مطالب هر درس به سه هفته‌ی آموزشی نیز بدین‌گونه بوده است: بخش گرامر هر درس به عنوان بخشی مهم و مجزا که همواره بخشی از سؤالات آزمون‌ها نیز به آن مربوط است، یک هفته را به خود اختصاص داده است. هم‌چنین، بخش درک مطلب هر درس (Reading) بخش مهم و مجزایی است که شامل بسیاری از سؤالات آزمون‌هاست. تا آنجا که اساس کتاب زبان سال چهارم و نیز سهم عمده‌ای از سؤالات آزمون ورودی دانشگاه‌ها به این بخش مربوط می‌شود. بنابراین منطقی می‌نمود که درک مطلب هم یک هفته از سه هفته‌ی هر درس را به خود اختصاص دهد. از سه هفته‌ی آموزشی هر درس یک هفته باقی می‌ماند که بخش‌های باقی‌مانده‌ی هر درس یعنی کلمات جدید درس (New Words)، تلفظ و نقش‌های زبانی را در بر می‌گیرد. این سه مطلب آخر ارتباط نزدیکی با هم دارند و برای شروع هر درس منطقی به نظر می‌رسند. علاوه بر آن، اگر قرار بود هر یک از این بخش‌ها با درک مطلب و یا گرامر ارایه می‌شد، توازن و هماهنگی در حجم مطالب هر هفته به هم می‌خورد. به همین دلیل، ترجیح داده شد تا هفته‌ی اول هر درس به واژگان جدید، بخش تلفظ و بخش نقش‌های زبانی اختصاص داده شود، آنگاه در هفته‌ی دوم هر درس درک مطلب ارایه شود و در پایان هر درس، به بخش گرامر و یا همان درسنامه‌ی دستوری پرداخته شود. بر اساس این تقسیم‌بندی کلان، هر یک از سه کتاب مجموعه کتاب‌های زبان انگلیسی دوم دبیرستان به اختصار معرفی می‌شوند:

الف) کاربرگ

مطالب این کتاب برای ارزیابی بلافاصله پس از آموزش فراهم شده است و هدف اصلی آن این است که به شما یک ارزیابی کلی از میزان درک و کاربرد صحیح دانش‌آموزان از درس جدید بدهد. اگر این میزان برای شما رضایت‌بخش بود، طبیعی است که فرایند آموزش

(تدریس و یادگیری) به خوبی صورت گرفته است و شما با اطمینان بیشتری می‌توانید برای جلسه‌های بعد تعیین تکلیف کنید. اما اگر بازخورد خوبی از دانش‌آموزانتان نگرفتید، پیشنهاد می‌شود به روش‌های گوناگون، دانش‌زبانی فراگیران را به میزان مورد قبول خود برسانید. حجم مطالب این کتاب، بنا به دلایل مختلف مانند کمبود زمان هر جلسه از کلاس درس، دو صفحه تعیین شده است و پیش‌بینی می‌شود اغلب دانش‌آموزان در زمانی بین ۱۵ الی ۲۰ دقیقه بتوانند به همه‌ی پرسش‌های آن پاسخ دهند. هم‌چنین به این دلیل که مطالب درسی تازه تدریس شده‌اند و دانش‌آموزان زمان کافی برای مطالعه و تمرین و مرور آن نداشته‌اند، به‌طور کلی سطح دشواری تمرین‌های این کتاب نسبت به تمرین‌های کتاب کار و تمرین پایین‌تر است تا علاوه بر آن که زمان زیادی از کلاس درس گرفته نشود، دانش‌آموزان نیز با پاسخ‌دادن راحت آن انگیزه‌ی قوی‌تری در مطالعه و انجام تمرین‌های پیش‌تر و دشوارتر کتاب کار و تمرین داشته باشند. هم‌چنین در بسیاری از تمرین‌ها، چون دانش‌آموزان فرصت کافی برای مطالعه و تمرین نداشته‌اند، بیش‌تر دانش غیرفعال و غیرفعال دانش‌آموزان مورد ارزیابی قرار می‌گیرد تا دانش‌آموزان راحت‌تر به پاسخ برسند و آمادگی لازم برای انجام تمرین‌های دشوارتر را به‌دست بیاورند. به عنوان مثال، حتی در درس‌هایی که واژگان جدید آرایه می‌شوند، شکل نوشتاری (دیکته‌ی) برخی از این کلمات به صورت چند گزینه‌ای آرایه می‌شود تا دانش‌آموزان صرفاً صورت نوشتاری درست را از میان سایر گزینه‌های انحرافی انتخاب کنند. اما در کتاب کار و تمرین، مانند آزمون‌های مرسوم در مدارس و آزمون‌های رسمی پایان نیم‌سال و یا سال تحصیلی گزینه‌ی نوشتاری درست آرایه نمی‌شود و از دانش‌آموزان انتظار می‌رود خود حروف جا افتاده را بنویسند. پیشنهاد می‌شود حتی اگر در برخی از جلسات فرصت کمی کنه‌ی تمرین‌های کاربرگ را انجام دهید، از دانش‌آموزان بخواهید از هر سؤال حداقل یکی دو نمونه را انجام دهند. این عمل باعث نظم در برنامه‌ریزی شما و کلاس می‌شود، از طرفی اهمیت انجام تکالیف نیز در بین آن‌ها کاهش نمی‌یابد.

ب) کتاب کار و تمرین

این کتاب برای عمیق‌تر شدن سطح یادگیری و به نوعی اشراف پیدا کردن به مطالب آرایه شده است. از آن‌جا که انتظار می‌رود دانش‌آموزان تمرین‌های این کتاب را در منزل انجام دهند، طبیعی است فرصت بیش‌تری برای پاسخ دادن و بازبینی پاسخ‌هایشان دارند، بنابراین تعداد و تنوع سؤالات این کتاب نسبت به کاربرگ به‌طور قابل ملاحظه‌ای بالاتر است. از آن‌جاکه این مجموعه در بسیاری از مدارس سراسر کشور تهیه می‌شود، مؤلف جامعه‌ی هدف خود را دانش‌آموزان متوسط رو به بالا در نظر گرفته است. به‌همین منظور بسیاری از سؤالات طراحی شده، از میان چهار سطح دشواری (سطح اول: ساده، سطح دوم: متوسط، سطح سوم: دشوار، و سطح چهارم: بسیار دشوار و خلاقانه) در سطح دوم و سوم قرار دارند. بنابراین پیشنهاد می‌شود مدارس و دانش‌آموزانی که دانش‌زبانی قبلی آن‌ها آن‌چنان رضایت‌بخش نیست، علاوه بر سؤالات دو سطح نخست، به تدریج برخی از سؤالات سطح سوم را نیز انجام دهند تا به آمادگی برای پاسخ دادن به همه‌ی سؤالات سطح سوم و چهارم برسند. از سوی دیگر منطقی است اگر مدارس و دانش‌آموزانی که دانش‌زبانی آن‌ها بالاست، بیش‌تر وقتشان را روی انجام و بحث در مورد تمرین‌هایی که از نظر دشواری دارای دو سطح دشوار و خلاقانه هستند، اختصاص دهند. به‌طور کلی از میان تمرین‌های آرایه شده، تمرین‌هایی که در آن از دانش‌آموزان خواسته شده است ابتدا جملاتی را چه با اطلاعات خود و چه از مجموعه‌ی لغات داده شده، کامل کنند و سپس آن‌ها را با جملات دیگر ربط دهند، تمرین‌هایی که از دانش‌آموزان می‌خواهد تا اشتباهات جملات را پیدا نموده و آن‌گاه صورت درست آن‌ها را بنویسند و هم‌چنین برخی از درک مطلب‌هایی که خارج از کتاب بوده و تا حدی واژگان دشوارتری از سطح کتاب دارند، دارای سطح دشواری چهارم هستند. بنابراین بیش‌تر مناسب دانش‌آموزانی هستند که دانش‌زبانی خوبی دارند و در پاسخ به سؤال‌های کتاب هیچ‌گونه مشکلی ندارند و یا حتی قصد دارند در آینده برای آزمون ورودی دانشگاه‌ها منحصراً زبان را انتخاب کنند.

از مزایای دیگر کتاب کار و تمرین، ارایه‌ی تلفظ دقیق همه‌ی کلمات تمام درس‌ها بر اساس الفبای آوایی بین‌المللی (IPA) است که همراه نوع هر کلمه (parts of speech)، معنی و یک مثال برای هر مدخل (entry) گردآوری شده است و دانش‌آموزان را تا حد زیادی از همراه آوردن و استفاده‌ی فرهنگ لغت آسوده می‌کند. هم‌چنین دانش‌آموزان می‌توانند برای تسلط بیش‌تر بر تلفظ آوایی که در هر درس یاد می‌گیرند، خود مثال‌های بیش‌تری را در این بخش بیابند. به دلیل هماهنگی حجم مطالب ارایه شده در هر هفته‌ی آموزشی، لغات هر درس معمولاً به دو نیم تقسیم شده و در دو هفته‌ی متوالی از سه هفته ارایه شده است.

پ) کتاب معلم

این کتاب، یعنی کتاب پیش روی شما، به‌طور کلی دارای چند بخش است: ۱. پاسخ همه‌ی پرسش‌های دو کتاب کاربرگ و کتاب کار و تمرین که به همان ترتیب ارایه‌ی پرسش‌ها در دو کتاب دانش‌آموزان، پاسخ‌ها در کتاب معلم ارایه شده است. ۲. توضیحاتی در مورد برخی از تمرین‌ها که به تعیین موضوع، علت انتخاب پاسخ، و یا حتی علت انتخاب سؤال می‌پردازد. ۳. در هر یک از هفت هفته‌ای که مربوط به بخش گرامر درس‌های کتاب دوم دبیرستان می‌باشد، درسنامه‌ی گرامری جداگانه‌ای فراهم شده است که کلیه‌ی مطالب گرامری کتاب را پوشش می‌دهد. ۴. در شانزده هفته‌ای که درسنامه‌ی گرامری ندارند، مطالب مفیدی در حوزه‌ی آموزش به‌طور کلی و آموزش زبان خارجه به‌طور خاص از منابع مختلف و سایت‌های معتبر گردآوری شده است. در تدوین مطالب این بخش، آگاهانه به مسایل جزیی در نظریه‌های آموزش زبان پرداخته‌ایم، چرا که کتاب‌های مرجع در این حوزه به‌راحتی در دسترس علاقه‌مندان است. علاوه بر آن، به علت محدودیت حجم صفحات ارایه‌ی مطالب جذاب آموزشی در این بخش در اولویت قرار گرفته است.

سخن پایانی

لازم می‌دانم از دو دانشجوی کارشناسی ارشد در رشته‌ی آموزش زبان انگلیسی، خانم مطهره اربابی و آقای حسن افشاری‌پور که هر دو سال‌هاست دبیر رسمی زبان انگلیسی نیز هستند، صمیمانه تشکر کنم. ایشان در تمام مراحل تدوین و تألیف هر سه کتاب حاضر به‌طور شایسته‌ای با نگرانده همکاری نزدیک داشته‌اند. هم‌چنین مايلم از همکاران بخش زبان آقای محمدرضا صفایی‌صادق، خانم الهام ابوالحسنی، و همکاران آن‌ها در بخش تألیف و آماده‌سازی کتاب‌ها تشکر و قدردانی کنم. بدون همکاری همه‌ی این عزیزان، قطعاً این کار در این مدت زمان اندک به ثمر نمی‌رسید. بدیهی است هر کاستی و نارسایی موجود در این مجموعه‌ی آموزشی برعهده‌ی اینجانب می‌باشد. از این‌رو، از همه‌ی همکاران فرهیخته‌ام در سراسر کشور صمیمانه خواهشمندم هر انتقاد و پیشنهادی را که به ارتقاء این اثر کمک کند، به ایمیل اینجانب ارسال کنند تا در چاپ‌های بعدی لحاظ گردد. این مجموعه پیش‌کشی است به اولین آموزگارم که خواندن و نوشتن را به من آموخت (به مادرم) و نیز به همه‌ی معلمان و دبیران فرهیخته و دلسوز میهن عزیزم. امید که بپذیرند.

با سپاس فراوان

فرزین فہیم‌نیا

farzin.fahimniaTEFL@gmail.com

مرداد ۱۳۹۱

هفته‌های آموزشی

Review of Book One	هفته ۱
Lesson One: New words, Language functions, Pronunciation	هفته ۲
Lesson One: Reading	هفته ۳
Lesson One: Structure	هفته ۴
آزمون هماهنگ شماره ۱	
Lesson Two: New words, Language functions, Pronunciation	هفته ۵
Lesson Two: Reading	هفته ۶
Lesson Two: Structure	هفته ۷
Lesson Three: New words, Language functions, Pronunciation	هفته ۸
Lesson Three: Reading	هفته ۹
Lesson Three: Structure	هفته ۱۰
آزمون هماهنگ شماره ۲	
Lesson Four: New words, Language functions, Pronunciation	هفته ۱۱
Lesson Four: Reading	هفته ۱۲
Lesson Four: Structure	هفته ۱۳
آزمون هماهنگ شماره ۳	
Lesson Five: New words, Language functions, Pronunciation	هفته ۱۴
Lesson Five: Reading	هفته ۱۵
Lesson Five: Structure	هفته ۱۶
آزمون هماهنگ شماره ۴	
Lesson Six: New words, Language functions, Pronunciation	هفته ۱۷
Lesson Six: Reading	هفته ۱۸
Lesson Six: Structure	هفته ۱۹
Lesson Seven: New words, Language functions, Pronunciation	هفته ۲۰
Lesson Seven: Reading	هفته ۲۱
Lesson Seven: Structure	هفته ۲۲
Review of Book Two	هفته ۲۳

آزمون هماهنگ شماره ۶